KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z „Nie-Boskiej komedii”

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **C**

3. (1 pkt) **A**

4. (6 pkt) **1–A, 2–C, 3–E, 4–F, 5–B, 6–D** — po 1 pkt za parę

5. (3 pkt) **(1) rodzinny; (2) społeczno-polityczny; (3) arystokracją** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) **(1) krzyżu; (2) piorunów; (3) oczach** — po 1 pkt za lukę

7. (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Okopy Świętej Trójcy – twierdza, w której Henryk dowodzi obroną arystokracji przed armią Pankracego. Nazwa nawiązuje do historycznej twierdzy na Podolu.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Filozof głosi wyzwolenie kobiet i Murzynów oraz odrodzenie ludzkości przez krew i zniszczenie form starych. Henryk pokazuje mu spróchniałe drzewo z młodymi listkami na dolnych gałązkach: listki są świeże, ale korzenie gniją, więc drzewo wkrótce runie i pójdzie na popiół. Mówi, że to obraz Filozofa, jego wieku i teorii — nowinki są tylko ostatnim zrywem umierającego społeczeństwa.
Punktacja: Wskazanie poglądu Filozofa: nadchodzi wyzwolenie kobiet i Murzynów, odrodzenie rodu ludzkiego przez krew i zniszczenie form starych (1 pkt) + wyjaśnienie obrazu: drzewo wypuszcza młode listki, choć korzenie gniją, i runie, nie przydając się nawet stolarzowi — tak nowe teorie wyrastają ze schyłkowego, zmurszałego świata i nie mają przyszłości (1 pkt). Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Henryk cieszy się, że wreszcie jest panem i władzcą, choćby z łoża śmierci mógł patrzeć na skupione wokół siebie cudze wole. Wie, że za kilka dni wszyscy zginą, ale chce ich użyć rozkoszy swojej kwoli: panować, walczyć, żyć. Obronę zamku nazywa swoją pieśnią ostatnią i cieszy się, że doszedł do celu nagle, znienacka, jak marzył — nawet wojna jest dla niego poematem, a nie sprawą ludzi, których prowadzi.
Punktacja: Wskazanie radości z władzy i panowania mimo bliskiej śmierci (1 pkt) + wskazanie, że Henryk traktuje walkę jak ostatni utwór, pieśń; spełnienie marzeń nagle, znienacka, tak jak marzył — estetyzacja własnej klęski (1 pkt). Maks. 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Henryk wchodzi między rewolucjonistów, bo chce ich zobaczyć, a gdy Przechrzta błaga o odwrót, odpowiada: chcę tego snu dokończyć, i wspina się na odłamek muru, by lepiej patrzeć. Choć gardzi tymi ludźmi, myśli o nich jak o materiale na dzieło: prosi Boga, by mógł w jedno słowo zamknąć ten nowy świat, a to słowo będzie poezją przyszłości; wcześniej mówi, że poezja to wszystko ozłoci kiedyś. Dlatego głos w powietrzu znowu mu przypomina, że układa dramat.
Punktacja: Wskazanie postawy obserwatora zachwyconego widowiskiem, np. chce tego snu dokończyć, wspina się na mur, by lepiej widzieć (1 pkt) + wskazanie ambicji zamknięcia nowego świata w słowie, poezji przyszłości, albo słów, że poezja to wszystko ozłoci kiedyś (1 pkt). Maks. 2 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **D**

4. (6 pkt) **1–D, 2–B, 3–F, 4–E, 5–C, 6–A** — po 1 pkt za parę

5. (3 pkt) **(1) dziesięć; (2) modrzewi; (3) czternaście** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) **(1) dziewicę; (2) orła; (3) Edenu** — po 1 pkt za lukę

7. (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Leonard to młody, fanatyczny ideowiec, „prorok" rewolucji. Odprawia obrzędy „nowej wiary" na ruinach zburzonego kościoła, ogłasza nowego „Boga Wolności" i udziela „święceń zbójeckich" (namaszcza przyszłych morderców olejem, daje sztylet i truciznę). Jest bezgranicznie oddany Pankracemu, choć buntuje się, gdy ten zwleka z atakiem.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Henryk nazywa Pankracego mieszczańskim synem i mówi, że ani on, ani żaden z jego ludzi by nie żył, gdyby nie łaska i potęga jego ojców: rozdawali zboże wśród głodu, stawiali szpitale wśród zarazy, a potem świątynie i szkoły. Wcześniej zarzuca mu, że nie ma swojej ziemi — rozbija namiot na gruzach cudzego domu i koczuje dalej.
Punktacja: Po 1 pkt za każdy argument (maks. 2), np.: bez łaski i opieki jego ojców Pankracy i jego ludzie by nie żyli; przodkowie rozdawali zboże w czasie głodu; stawiali szpitale w czasie zarazy; budowali świątynie i szkoły; bronili kraju na wojnie; Pankracy jako koczownik bez ziemi i przodków nie zrozumie jego świata. Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Henryk przypomina, że o tej samej porze Brutusowi ukazał się geniusz Cezara, i czeka na podobne widzenie — widzi siebie jako bohatera historycznej chwili, a Pankracego jako człowieka bez imienia, bez przodków, bez anioła stróża, który może zacząć nową epokę. Potem prosi ojców, by dali mu lwie serca i wiarę ślepą, nieubłaganą, wrzącą. Nazywa siebie synem stu pokoleń, ostatnim dziedzicem ich cnót i błędów — ma świadomość, że broni świata, który na nim się kończy.
Punktacja: Wyjaśnienie odwołania: oczekuje widzenia jak Brutus przed rozstrzygającą bitwą, traktuje spotkanie jako chwilę dziejową; Pankracego widzi jako człowieka bez imienia i przodków, który może zacząć nową epokę (1 pkt) + wskazanie prośby do przodków: o lwie serca i ślepą, nieubłaganą wiarę; Henryk nazywa siebie synem stu pokoleń, ostatnim dziedzicem ich cnót i błędów (1 pkt). Maks. 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: W lochach odbywa się sąd duchów dawnych ofiar arystokracji – więźniów, torturowanych, zabitych przez przodków Henryka. Duchy skazują Henryka na potępienie słowami: „Za to, żeś nic nie kochał, nic nie czcił prócz siebie, prócz siebie i myśli twych, potępion jesteś". Orcio widzi te postacie oczami duszy (jest niewidomy fizycznie), a Henryk słyszy jedynie głosy. Scena ta pełni funkcję moralnego rozliczenia arystokracji z jej historycznych win i osobistego rozliczenia Henryka z egoizmu.
Punktacja: Wskazanie, że lochy są miejscem sądu duchów – ofiar arystokracji (więźniów, torturowanych przez przodków Henryka), które skazują go na potępienie za egoizm i niezdolność do miłości (1 pkt); wyjaśnienie symbolicznej funkcji sceny jako moralnego rozliczenia arystokracji z historycznych win oraz osobistego rozrachunku Henryka, z uwzględnieniem roli Orcia – niewidomego, który widzi duchy „oczami duszy" (1 pkt).

Skala ocen (orientacyjna, 22 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	20–22 pkt
dobry (4)	17–19 pkt
dostateczny (3)	11–16 pkt
dopuszczający (2)	7–10 pkt
niedostateczny (1)	0–6 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/nie-boska-komedia**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.